

Uznání cizozemského rozhodnutí

Rozhodnutí o přeměně cizozemského ochranného opatření není možno provést analogicky postupem podle § 455 tr. ř., neboť zde jde již o vykonávací řízení, ve kterém zásadní rozhodnutí o tom, zda bude pokračováno ve výkonu uloženého ochranného opatření nebo, zda bude přeměněno na ochranné opatření, které by mohl příslušný soud uložit, jestliže by v řízení o spáchaném trestném činu sám rozhodoval, již nepřichází v úvahu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Tz 78/2010-18, ze dne 1.3.2011)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona podanou ministrem spravedlnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 11 T 2/2009, ve prospěch obviněného F. G., a rozhodl podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř. tak, že pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 11 T 2/2009, a v řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanovení § 31 odst. 1, 2 písm. b) zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, a dále v ustanovení § 451 odst. 3 tr. ř. per analogiam a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. v neprospěch obviněného F. G.. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 11 T 2/2009, se zrušuje. Současně se zrušují všechna další rozhodnutí, na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a krajskému soudu v Brně se přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 11 T 2/2009, bylo podle § 452 odst. 1, 2 tr. ř. rozhodnuto o tom, že se uznává na území České republiky rozsudek Zemského soudu pro trestní věci Vídeň ze dne 21. 10. 2008, č. j. 420 Hv 2/2008m, kterým bylo F. G. za čin, který by bylo možno v případě jeho přičetnosti označit za trestný čin nebezpečného vyhrožování podle § 107 odst. 1, 2 rakouského trestního zákona a podle § 21 odst. 1 rakouského trestního zákona uloženo umístění do ústavu pro „duševně abnormální pachatele“. Dále bylo rozhodnuto, že „podle § 451 odst. 3 per analogiam tr. ř. se ve výkonu uloženého ochranného opatření pokračuje. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 27. 2. 2010.

Ministr spravedlnosti České republiky podal dne 21. 12. 2010 pod č. j. 678/2010-OD-SPZ podle § 266 odst. 1 tr. ř. proti shora uvedenému rozsudku stížnost pro porušení zákona, a to ve prospěch obviněného F. G..

Ministr spravedlnosti ve svém opravném prostředku namítl nejprve, že v předmětné věci bylo rozhodováno v senátu složeném z předsedy a dvou přísedících, ač měl být senát složen z předsedy a dvou soudců. Ustanovení § 452 tr. ř. nepředepisuje rozhodování samosoudcem a u tohoto řízení nejde ani o rozhodování soudu prvního stupně v trestní věci. Ministr spravedlnosti zde odkázal na stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu publikované pod č. 1/2008- II Sb. rozh. tr.

Dále ministr spravedlnosti namítl pochybení Krajského soudu v Brně při aplikaci § 451 tr. ř. per analogiam. Výrok rozhodnutí by podle jeho mínění jednak měl obsahovat odkaz na čl. 1 písm. a) Úmluvy o předávání odsouzených osob ze dne 21. 3. 1983 publikované jako sdělení č.

[553/1992](#) Sb. (dále jen Úmluva). Odkázal přitom na rozhodnutí publikované pod č. [58/2000](#) Sb. rozh. tr., podle kterého se za trest ve smyslu čl. 1 písm. a) Úmluvy považuje i ochranné opatření, jehož obsahem je zbavení svobody dotčené osoby. Především však zdůraznil, že trestní zákon účinný v době rozhodování soudu neznal takový druh ochranného opatření, jaký byl obviněnému rakouským soudem uložen. Mělo tak být podle § 451 odst. 3 tr. ř. per analogiam rozhodnuto o přeměně tohoto opatření na ochranné léčení psychiatrické podle § 72 tr. z. (zákona č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů) nebo zabezpečovací detenci podle § 72a tr. zák. Soud se přitom touto otázkou nezabýval ani v odůvodnění svého rozhodnutí. Není proto zřejmé, podle kterých zákonných ustanovení má být ochranné opatření vykonáváno.

Vzhledem k uvedenému navrhl ministr spravedlnosti, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 11 T 2/2009, byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 31 odst. 1, 2 písm. b) zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, a dále v ustanoveních § 120 odst. 1 písm. c) tr. ř. a § 451 odst. 3 tr. ř. per analogiam a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. Nejvyšší soud České republiky zrušil citovaný rozsudek včetně všech dalších rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazujících, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a aby dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“), jako soud příslušný rozhodovat o stížnostech pro porušení zákona (§ 266 odst. 1 tr. ř.), z podnětu nyní podané stížnosti pro porušení zákona přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i předcházející řízení, a dospěl k následujícím závěrům:

Podle § 452 tr. ř. rozhoduje o uznání cizozemského rozhodnutí krajský soud. Podle zavedené soudní praxe rozhoduje krajský soud v těchto případech v senátu složeném z předsedy senátu a dvou soudců /§ 31 odst. 2 písm. b) zákona č. [6/2002](#) Sb. o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů/. Srov. k tomu stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu publikované pod č. 1/2002-II Sb. rozh. tr., jakož i přiměřeně i stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu publikované pod č. 35/1996 Sb. rozh. tr., ve kterých jsou důvody pro vyslovený právní názor podrobně rozvedeny. Krajský soud v Brně nesprávně rozhodoval v senátě složeném z předsedy a dvou přísedících. Takové pochybení bylo jednoznačně v neprospěch obviněného a tudíž zákonným důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí (§ 269 odst. 2 tr. ř.).

Ministru spravedlnosti je třeba dát za pravdu i v další části jeho stížnosti, tedy že vzhledem k tomu, že trestní zákon účinný v době rozhodování soudu neznal takový druh ochranného opatření, jaký byl obviněnému rakouským soudem uložen - umístění do ústavu pro duševně abnormální pachatele - mělo tak být podle § 451 odst. 3 tr. ř. per analogiam rozhodnuto o přeměně tohoto opatření na ústavní ochranné léčení psychiatrické podle § 72 tr. zák. (zákona č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů) nebo zabezpečovací detenci podle § 72a tr. zák. Z napadeného rozhodnutí není patrné, jakému ochrannému opatření upravenému českou právní úpravou má odpovídat rakouským soudem uložené ochranné opatření a tedy v čem se má pokračovat. Za těchto okolností není uznané cizozemské rozhodnutí fakticky vykonatelné. Právní úprava platná v době rozhodování Krajského soudu v Brně i nyní platná právní úprava obsahuje dvě v úvahu přicházející ochranná opatření, a to ochranné léčení podle § 72 tr. zák. a § 99 tr. zákoníku nebo zabezpečovací detenci podle § 72a tr. zák. a § 100 tr. zákoníku. Přitom přeměna spočívá v použití čl. 10 odst. 2 Úmluvy, podle jehož druhé věty pokud jde o druh, bude při přeměně trest nebo opatření odpovídat co nejvíce trestu nebo opatření, uloženému rozhodnutím, které má být vykonáno. Trest nebo opatření nezhorší co do svého druhu nebo délky sankci uloženou v odsuzujícím státě a nepřekročí horní hranici stanovenou v právním řádu vykonávajícího státu. Pro úplnost je možno uvést, že rozhodnutí o přeměně ochranného opatření přitom není možno provést analogicky postupem podle § 455 tr. ř.,

neboť zde jde již o vykonávací řízení, ve kterém zásadní rozhodnutí o tom, zda bude pokračováno ve výkonu uloženého ochranného opatření nebo, zda bude přeměněno na ochranné opatření, které by mohl příslušný soud uložit, jestliže by v řízení o spáchaném trestném činu sám rozhodoval, již nepřichází v úvahu. Např. pokud jde o výkon uznaného cizozemského rozhodnutí týkajícího se trestu odnětí svobody, rozhoduje soud uvedený v ustanovení § 455 odst. 2 tr. ř. tak, že zařadí obviněného do konkrétního typu věznice. Rozhodování o přeměně ochranného opatření je svou povahou složitější a jednoznačně spadá do řízení o uznání cizozemského rozhodnutí. Krajský soud si za tímto účelem měl opatřit bližší informace o povaze onemocnění obviněného a o podmínkách, za kterých je v Rakousku ochranné opatření vykonáváno a jaký je jeho obsah, aby následně mohl posoudit, kterému typu českého ochranného opatření odpovídá. Zde je třeba připomenout, že spis Krajského soudu v Brně neobsahuje znalecký posudek dr. Gabriele Wörgötterové, který měl být podle návrhu Ministerstva spravedlnosti České republiky jeho přílohou.

V této souvislosti je třeba poukázat na další nedostatek v rozhodnutí Krajského soudu v Brně, který sice stížnost pro porušení zákona přímo nevytýká, ale Nejvyšší soud se jím musel zabývat, neboť úzce souvisí s důvody, které jsou v ní uvedeny. Krajský soud se nezabýval důsledně otázkou oboustranné trestnosti, která je podmínkou uznání cizozemského rozhodnutí podle čl. 3 odst. 1 písm. e) Úmluvy. Toto ustanovení je nutno vykládat tak, že v případě nepřičetnosti pachatele musí jít ve smyslu práva České republiky o čin jinak trestný. Krajský soud sice cituje ve svém rozhodnutí skutek, který byl důvodem uložení ochranného opatření cizozemským soudem a který by bylo možno v případě přičetnosti předávané osoby označit za trestný čin nebezpečného vyhrožování podle § 107 odst. 1, 2 rakouského trestního zákona, ale nezabývá se otázkou, zda a popřípadě kterému trestnému činu podle trestního práva České republiky odpovídá. Zodpovězení této otázky je důležité i z toho hlediska, zda by bylo možno přeměnit uložené ochranné opatření na zabezpečovací detenci, neboť její uložení podle § 72a tr. zák. v případě nepřičetného pachatele činu jinak trestného, je mimo jiné podmíněno tím, že šlo o čin, který by naplňoval znaky zvláště závažného trestného činu (§ 41 odst. 2 tr. zák.), nyní podle § 100 tr. zákoníku znaky zvláště závažného zločinu. Krajský soud cituje na str. 2 svého rozhodnutí posuzovaný skutek tak, že z obsahu rozsudku Zemského soudu pro věci trestní ve Vídni vyplývá, že F. G. dne 12. 5. 2008 ve Vídni pod vlivem těžké a nevléčitelné choroby schizofrenního původu ve stavu vylučujícím přičetnost, spočívajícím v těžké psychické a duševní úchylce vyššího stupně, nebezpečně hrozil poškození S. S. smrtí tím, že na ni namířil nůž za účelem, aby ji zastránil, zneklidnil a ona mu vydala obnos ve výši 100 eur. Jmenovaný podle posudku znalců trpí paranoidní schizofrenií s floridní symptomatickou a je dána vysoká pravděpodobnost, že při pobytu na svobodě by mohl opětně spáchat protiprávní čin s těžkými následky. Zde je však třeba připomenout, že jde o citaci českého překladu originálu výroku rozsudku, který podle názoru Nejvyššího soudu zřejmě není správný, pokud jde o část, podle níž by poškozená měla pachateli vydat nějaký finanční obnos. Tato vada může spočívat v tom, že přeložena byla pouze část rozsudku.

Vzhledem ke shora uvedenému vyslovil Nejvyšší soud závěr, že podle § 268 odst. 2 tr. ř. byl pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 11 T 2/2009, a v řízení, které mu předcházelo, porušen zákon v ustanovení § 31 odst. 1, 2 písm. b) zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, a dále v ustanovení § 451 odst. 3 tr. ř. per analogiam a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. v neprospěch obviněného F. G. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. rozhodl Nejvyšší soud tak, že tento rozsudek zrušil, přičemž současně zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Jelikož nebyly ve zkoumané věci splněny podmínky § 271 odst. 1 tr. ř., přikázal Nejvyšší soud podle § 270 odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Nenařídil přitom podle § 270 odst. 3 tr. ř., aby soud projednal věc v jiném složení senátu. Toto ustanovení slouží k jinému účelu, než je odstranění pochybení záležitího v nesprávném složení

senátu, pokud jde o obsazení soudci, resp. přísedícími ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 písm. b) zákona č. 6/2002, o soudech a soudcích ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší soud podle něho může z důležitých důvodů, např. pochybnosti o nepodjatosti soudců, odstranění průtahů řízení apod. změnit složení senátu, který jinak v uvedeném směru odpovídal zákonným požadavkům.

Krajský soud v Brně opětovně projedná tuto trestní věc ve správném složení senátu, přičemž si opatří další materiály potřebné pro posouzení, na jaký druh ochranného opatření je třeba ochranné opatření uložené uznávaným rozhodnutím přeměnit. Především přibere tlumočníka k překladu celého rozsudku Zemského soudu pro věci trestní ve Vídni a vyžádá na Ministerstvu spravedlnosti České republiky znalecký posudek, na základě kterého rozhodoval rakouský soud, a pokud se bude i dále jevit podle popisu skutku a jeho případného právního posouzení podle práva České republiky možné přeměnit ochranné opatření na zabezpečovací detenci, vyžádá prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti i zprávu rakouské strany o charakteru opatření vykonávaného na obviněném v Rakousku.

Podle § 270 odst. 4 tr. ř. je Krajský soud v Brně vázán právním názorem, který vyslovil ve věci Nejvyšší soud, a je povinen provést procesní úkony, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil. Podle § 273 tr. ř. je Krajský soud v Brně rovněž povinen respektovat zákaz reformationis in peius.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)